

Winter

PARELTJES UIT DE REGEL VAN BENEDICTUS
BENEDICTUS VAN NURSIA (480-547) WORDT WEL DE 'VADER' VAN HET WESTERSE MONNIKENDOM GENOEMD. HIJ STELDE EEN *REGEL VOOR MONNIKEN* OP. DAARIN STAAT HOE HET ER IN EEN KLOOSTER AAN TOE MOET GAAN. EEN 'PAREL' UIT HET GESCHRIFT TER OVERWEGING.

“Een middel om het goede te doen: elke dag de dood voor ogen houden” (4,47)

IN TEGENSTELLING TOT EEN JONGERE HEEFT EEN OUDERE NIETS MEER TE WINNEN EN TE VERLIEZEN. HIJ KAN DAAROM ONGEDWONGEN ZICHZELF ZIJN. ZONDER HET TE WILLEN OF TE VERLANGEN IS HIJ ONDANKS ALLE GEBREKEN EN BEPERKINGEN EEN AUTHENTIEK MENS MET WIE EEN JONGERE GRAAG OM GAAT. EEN NOVICE STREEFT ER NAAR OM HEILIG TE WORDEN, MAAR IS HET NIET. EEN OUDERE MONNIK HEEFT DIT STREVEN ACHTER ZICH GELATEN EN IS HET DAAROM GEWORDEN.

‘Midden in de dood zijn wij in het leven’. Het is een oude wijsheid die heel goed past bij dit winternummer van *Kijk Koningshoeven*. Een jaar lang hebben we de levenscyclus van de monnik gevolgd aan de hand van de seizoenen. Aan het leven van een monnik komt ook ooit een einde en toch ... midden in de dood zijn wij in het leven. Zelfs in de doodsheid van de winter bloeit en groeit er in het verborgene nieuw leven dat in de lente weer te voorschijn zal komen.

Nadenken over de dood helpt te leven! Trappisten hebben rituelen om deze levenskunst te oefenen. Zo is er de maandelijke gebedsdag voor de overledenen. Heel bijzonder is de viering van Allerzielen op 2 november. Samen bidden we dan op het kerkhof te midden van al onze overleden voorgangers. In deze editie kunt u ook lezen over enkele

gebruiken rond het overlijden en begraven van een monnik. De zorg voor de doden is de zorg voor de levenden! Dit winternummer is niet somber maar getuigt van het volle leven. Zelfs de zorg voor doodse stenen laat zien dat wij blijven geloven in het leven. De laatste loodjes van de restauratie van ons abdijcomplex waarmee we zo'n tien jaar geleden zijn begonnen, wegen zwaar. Opnieuw gaan we een periode van breken en bouwen tegemoet. Het is enkel te verdragen omdat we blijven geloven in het leven, ook voor generaties na ons. Ik wens u in deze wintermaanden de ontdekking van het verborgen leven toe!

Br. Bernardus Peeters atk

Leven met de dood voor ogen

Deze jaargang van *Kijk Koningshoeven* besteedt aandacht aan de vier 'seizoenen' in het leven van een kloosterling. In de winter krijgt de roeping tot het religieuze leven vorm. In de eerste jaren na het intreden breekt de lente aan, na het afleggen van de 'eeuwige geloften' gevolgd door de zomer. De herfst is de rijke en zinvolle oude dag, waarna in de winter de dood de cyclus afsluit en tegelijk het ware Leven begint.

Niet alleen oude en hulpbehoevende monniken denken aan de dood. Sterven neemt een vanzelfsprekende plaats in het hele kloosterleven in. Vroeger herinnerde onder meer een 'doodskop' in menige kloosterrefter aan de sterfelijkheid. Andere kloosters hielden wekelijks een 'oefening van de goede dood'.

KERKHOF

Veel monniken doen bij hun wandeling in de kloostertuin het kerkhof even aan. Ze staan dan stil bij het kruisje van een geliefde broeder en bij hun eigen leven en dood. Of ze denken aan andere doden: hun dierbare overledenen of de ontelbaar veel naamlozen. Net als op een soldatenkerkhof zijn hier alle

kruisjes gelijk: in de dood zijn we allemaal gelijk, welke diploma's we ook behaalden of verdiensten we ook konden opstrijken. In de kloosterrefter hangen foto's van alle gestorven broeders, ook van hen die niet op het abdijskerkhof werden begraven. Elke eerste vrijdag van de maand worden al deze broeders, samen met de afgestorven familieleden en vrienden in een speciale viering herdacht.

ONZICHTBARE KERN

'Leven met de dood voor ogen' blijft niet beperkt tot de gedachtenis aan de dierbare doden. Ook al lijkt de eigen dood voor iedereen die van het leven houdt nog heel ver weg, het leven waarvoor de monnik kiest, nodigt hem uit dagelijks te sterven aan zichzelf. Niet om er pijn en verdriet aan over te houden, maar om stap voor stap het ware Leven te vinden dat aan de 'overzijde' lonkt. Dat 'sterven' is evenwel heel concreet. Vroeger sprak men van 'ver-sterving'. Vandaag krijgt dit andere namen: eenvoud, soberheid, tevredenheid, ongebondenheid, aandacht, intens leven met alle zintuigen, genieten. Want bij de dood - zo geloven we - valt alle bijkomstigheid weg en houden we enkel onze ziel over, de onzichtbare kern van waaruit we geleefd hebben.

Kloosterrituelen Overlijden en begraven

Wanneer een monnik is gestorven, wordt in de abdij meteen de doodsklok geluid en leggen alle broeders de werkzaamheden neer om stil te worden. Ze dragen het stoffelijk overschot in een open kist plechtig in processie naar de abdijskerk. De brandende paaskaars staat bij de kist tot na de uitvaartdienst, als teken dat de overledene nu het eeuwigdurende Leven deelt.

Aan de vooravond van de uitvaart komen alle broeders samen voor een speciale avondwake waarin het leven en de persoon van de overledene centraal staat. Dit is het ogenblik waarop de gemeenschap in alle intimiteit afscheid neemt. Dezelfde intimiteit ademt tevens de uitvaartdienst. Net als in zijn toegewijd leven van alledag worden ook bij zijn dood en afscheid alle franjes geweerd. Daardoor gaat alle aandacht naar het wezen van deze bijeenkomst, muzikaal omlijst met oeroude Gregoriaanse gezangen. In eerbied staan zijn broeders en verwanten stil bij zijn leven en spreken hun geloof uit dat dit niet het einde is, maar het begin van zijn uiteindelijke Leven. Het slot en hoogtepunt ook van een intense week waarin de gemeenschap stapsgewijze het einde en het ultieme afscheid heeft gevierd.

MENSELIJKE OVERGAVE

Na afloop van de uitvaartdienst dragen de broeders in processie de open kist naar het kerkhof. De gezangen en de gebeden zijn uitgestorven en de klokken klinken in de verte. Vader abt en de broeders staan rond de open kist en het open graf. Net vóórdat de kist wordt gesloten en het aangezicht van de overledene voor altijd verdwijnt, zingt het koor: "Neem mij aan, Heer, volgens uw woord en ik zal leven, en

stel mij niet teleur in mijn verwachting" (Psalm 119,116). Dit is uitgerekend hetzelfde psalmvers waarmee de broeder bij de plechtige professie zijn hoop op de barmhartigheid van God heeft uitgezongen. Een lied van menselijke overgave en hoop bij deze laatste overgang. Na het laatste afscheid wordt de kist gesloten en neergelaten in het graf. Op de plaats waar het lichaam werd begraven, wordt een kruisje geplaatst waarop de naam, het geboorte- en het sterfjaar staan. Gedurende dertig dagen bidt de gemeenschap voor de overledene. In de refectie ligt op zijn plaats aan tafel een kruis en een gedachtenisprentje ...

Abdijnieuws

BIERBROUWERIJ WINT BIJZONDERE ONDERNEMERSPRIJS

Bierbrouwerij De Koningshoeven heeft de tweejaarlijkse prijs voor 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen' (MVO) van de gemeente Tilburg gewonnen. Brouwerijdirecteur broeder Isaac nam op 7 oktober bij het farmaceutisch bedrijf Janssen te Tilburg de prijs in ontvangst: een duurzame trofee, gemaakt door kunstenaar Guus Voermans. De bierbrouwerij mag zich de komende twee jaar 'De Beste Maatschappelijk Verantwoorde Ondernemer van de gemeente Tilburg' noemen.

"Monniken zouden bescheiden en nederig moeten zijn", zei broeder Isaac in zijn dankwoord. "Maar vandaag niet. We zijn gewoon vreselijk trots dat we genomineerd waren en nog tien keer trotser dat we de eindstreep hebben gehaald. Vanavond spoelen we de bescheidenheid maar even weg met een goed glas bier."

De 'MVO-Prijs 2010' kon gewonnen worden door ondernemers die hun bedrijfsvoering afstemmen op samenleving en milieu. De bierbrouwerij is door de jury genomineerd omdat het bedrijf laat zien op allerlei manieren maatschappelijk verantwoord te ondernemen. "Zo wil de brouwerij waar

mogelijk de grondstoffen uit de eigen omgeving halen, en in de aanschaf van technologie, de wijze van waterzuivering en het personeelsbeleid rekening houden met MVO", aldus de jury. "Ook is er een samenwerking met Diamant-groep, zodat een grote groep mensen in de groenvoorziening aan het werk blijft." De Diamant-groep is een leerwerkbedrijf dat passend werk en ontwikkeling biedt aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

LA TRAPPE LEKKERSTE BOCKBIER

La Trappe maakt het 'Lekkerste bockbier van Nederland'. Dat was zaterdag 23 oktober de uitkomst van een blindproeverij in de bierbrouwerij van Heineken te 's-Hertogenbosch. Honderdachtien proevers uit heel Nederland bepaalden dat La Trappe Bockbier het lekkerste was van de standaardbockbieren op fles. Jopen Johannieten won de eerste prijs in de categorie zwaar bockbier. Het was de tiende keer dat de verkiezing plaatsvond. In 2001 heeft een organisatiecomité dat gezamenlijk is opgericht door twee genootschappen van bierliefhebbers, 'De Dubbele Arend' uit Purmerend en 'Geheim Genootschap Arendsnest' uit Amsterdam, voor de eerste maal de blindproeverij 'Het Lekkerste Bockbier van Nederland' (op fles) georganiseerd. In tien jaar is dit initiatief uitgegroeid tot een succesvolle en door de bierwereld uiterst serieus genomen megaproeverij. Meer informatie op: www.lekkerstebockbier.nl

DE TILBURGSE WETHOUDER ERIC DE RIDDER, MET ONDER MEER FINANCIËN, ECONOMIE EN ONDERNEMERSZAKEN IN ZIJN PORTEFEUILLE, REIKT DE MVO-PRIJS UIT AAN BROEDER ISAAC (FOTO: PERSBUREAU VAN EIJNDHOVEN).

Handreiking

'NEEM EEN STUKJE ABDIJ VOOR UW REKENING'

De monumentale gebouwen van het abdijcomplex zijn bijna geheel gerestaureerd. "We zijn klaar voor de laatste loodjes", meldt abt Bernardus in een oproep die dezer dagen in verschillende media verschijnt. "Wat er nog moet gebeuren kost 2,2 miljoen. Van de provincie Noord-Brabant krijgen we 1,5 miljoen subsidie. De abdij moet daar zelf zeven ton bijleggen. Dat is momenteel veel voor ons. Daarom zijn we op zoek naar gulle gevers die vijf ton bij elkaar brengen."

'Red de torentjes!' stond 7 oktober als kop boven het weblog van de abt op www.koningshoeven.nl. Daarmee gaf hij het startschot voor een reeks van acties. 'Geef voor glas-in-lood' en 'Leg een leitje' zijn enkele andere projecten waarmee de abdij op de eigen website, in kranten en folders zoveel mogelijk mensen warm probeert te maken om een 'stukje abdij' voor hun rekening te nemen. Koningshoeven heeft de subsidie aanvaard. De eigen bijdrage is een noodzakelijke voorwaarde om deze te ontvangen. Het project is in november gestart en heeft een looptijd van drie jaar. De abtijkerk, de brouwerij en de muren werden al met een subsidie aangepakt. Nu zijn de daken, torentjes, de kapittelzaal en het poortgebouw aan de beurt. De daken hebben dringend nieuwe leien nodig en het noklood moet worden vernieuwd. Het abts- en priorstorentje verdienen een opknapbeurt. De kapittelzaal moet grondig gerenoveerd worden. Renovatie van het poortgebouw zal het aanzicht van de abdij verfraaien.

Kijk op www.koningshoeven.nl hoe u een stukje abdij voor uw rekening kunt nemen en volg het laatste nieuws over de herstelacties. Nu al enthousiast geworden? Maak dan uw bijdrage over op het in het colofon vermelde rekeningnummer o.v.v. 'restauratie'.

COLOFON

Kijk KONINGSHOEVEN IS EEN GRATIS KWARTAALUITGAVE VAN DE ABDIJ ONZE LIEVE VROUW VAN KONINGSHOEVEN. EEN VRIJWILLIGE BIJDRAGE ALS TEGEMOETKOMING IN DE KOSTEN IS WELKOM OP ING-BANKREKENING 107 22 51, T.N.V. ABDIJ OLV VAN KONINGSHOEVEN. TOEZENDING PER POST IS MOGELIJK. ZIE CONTACTGEGEVENS VOOR AANMELDING.

REDACTIE: ABT BERNARDUS PEETERS (HOOFDREDACTEUR), BROEDER DAVID BUTAYE, BROEDER WIGBERT VERSCHUREN, PETER VAN ZOEST (EINDREDACTEUR)
CONCEPT & ONTWERP: HELDERGROEN, WWW.HELDERGROEN.NL

CONTACT: EINDHOVENSEWEG 3, 5056 RP BERKEL-ENSCHOT, TEL.: 013 540 85 08, E-MAIL: INFO@KIJKKONINGSHOEVEN.NL
UITGEBREIDE INFORMATIE OVER DE ABDIJ IS TE VINDEN OP WWW.KONINGSHOEVEN.NL

ISSN: 1875-3787

Kijk Koningshoeven

